

Қ. А. Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті
Стоматология факультеті

**Тақырыбы: Тіс жегі, ауыз қуысы
гигиенасы нашар балаларды емдеуде
ортодонттың іс-әрекеті**

Орындаған: Оразахунова Е. Н.
Қабылдаған: Кабулов Д.М.
Тобы: СТК-401(Ғ)

Жоспа

- **Кіріспе р**
- Тіс жегі ауруы
- Пародонт аурулары
- РМА индексі
- Ауыз гигиенасы
- **Қорытынды**
- Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

Кіріспе

Ортодонтиялық емдеуде ең жиі кездесетін науқастар жасөспірімдер болып келеді. Тістем аномалиясын емдеу барысында дәрігер ортодонт тіс жегіге шалдыққан және ауыз қуысының гигиенасы нашар балалармен жұмыс істеуіне тура келеді. Ғалымдардың еңбектеріне сүйенетін болсақ тіс-жақ аномалиялары бар балаларда тіс жегі, гингивит пен пародонт аурулары жиі кездеседі.

Тіс жегі ауруы

Кариестің қарқындылығын анықтау үшін арнайы индекстер қолданады:

- ❖ КПУ- тұрақты тістерде;
- ❖ КПУ+кп- аралас тістерде;
- ❖ кп- сүт тістерде.
- ❖ К- кариес, П- пломба, У- жұлынған тістер.

Кариестің қарқындылығының 3 дәрежесін ажыратады:

- 1- дәрежесі немесе компенсацияланған түрі- қарқындылығы орта дәрежеде немесе төмен.
- 2- дәрежесі немесе субкомпенсацияланған түрі- қарқындылығы орта дәрежеден жоғары.
- Егер көрсеткіш одан да жоғары болса, иммундық аймаққа әсер ететін болса бұл тіс жегі ауруының 3- дәрежесі немесе декомпенсацияланған түрі.

Пародонт аурулары

- Пародонт ауруларының ішінде катаральды және гипертрофиялық гингивит балаларда 83 % құрайды.
- Көптеген көрсеткіштер бойынша гингивит ауруы тіс- жақ аномалиялары бар балаларда жиі кездеседі.
- Шиллер- Писарев (окрашивание десен раствором следующего состава: йода 1 г, йодида калия 2 г, дистиллированной воды 40 мл) сыналасы арқылы қызыл жиектегі қабыну процессінің қарқындылығын анықтауға мүмкіндік береді.

РМА индексі

- Қызыл жиектің қабыну дәрежесін РМА индексі арқылы анықтайды. (папиллярлы-маргинальды-альвеолярлы индекс)

$$PMA = \frac{\text{Сумма } PMA \cdot 100}{3 \text{ (число зубов)}}.$$

- Емізіктің қабынуы Р -1 баллмен бағаланады.
- Қызыл жиектің қабынуы М – 2 баллмен бағаланады.
- Альвеолярлы жиектің қабынуы А – 3 баллмен бағаланады.
- Баллды барлық индекстердің ең жоғарғы көрсеткішімен анықтайды. 6-11 жаста 24, 12-14 жаста 28, 15 жастан жоғары 30.

Ауыз гигиенасы

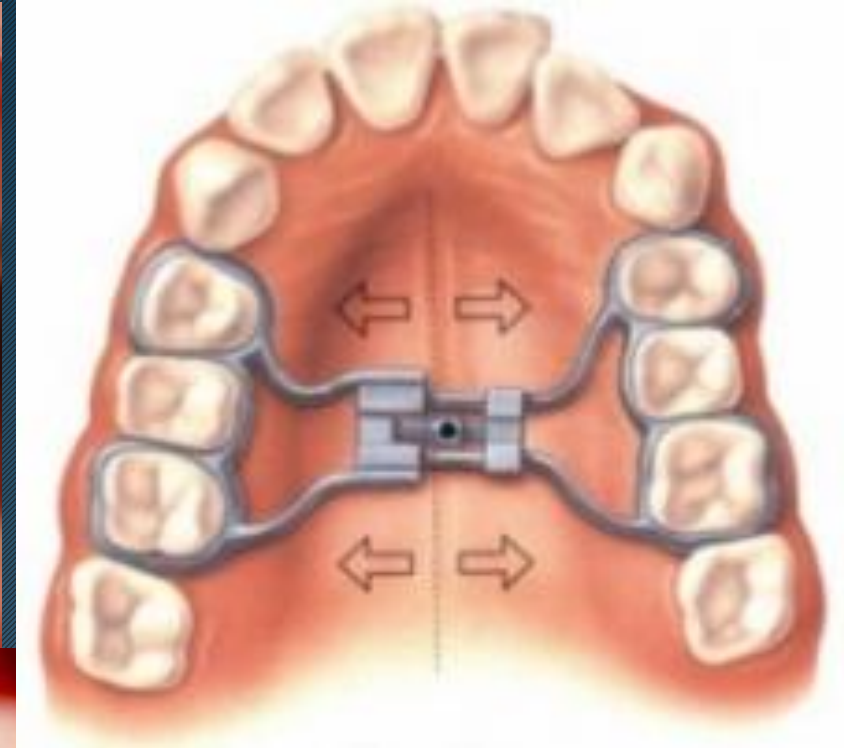
- Ауыз қуысының гигиеналық индексін құрамында йоды бар ерітінділерді қолданып бояу арқылы анықтауға болады.
- Тіс қағының қарқындылығын 3 баллдық шкаламен өлшейді.
 - 0 балл- тіс қағы жоқ
 - 1 балл- тіс қағы аз
 - 2 балл- тіс қағы тістің жартысынан көп бөлігін жабады.
 - 3 балл- тіс қағы тісті толықтай жабады.
- 2 баллдан бастап ауыз қуысының гигиенасы нашар деп есептеледі.

- Ауыз қуысы гигиенасының жеңілдетілген индексі-У (ОHI-S) – 1964
- 6 тісін тексереді: 1.6 1.1 2.6 3.1 - вестибулярлық жағынан 3.6 4.6-тілдік жағынан
- Тіс тасы индексінің мәні:
- 0-тіс тасы жоқ
- 1-тістің 1/3 беттен аспайтын тіс тасы
- 2-ұшу тістің 2/3 бетіне дейін жабады
- 3-бет тістің 2\3 беттерін жабады

- .Егер үлкен пломбалы тіс, деформацияланған сауыт (ошақты немесе жергілікті гипоплазия), пародонт атрофиясы және айқын ошақты немесе диффузды қабыну болса баланы рентгенологиялық зерттеуге жібереді.
- Зерттеу нәтижесінде мынадай диагноздар анықталуы мүмкін: тіс жегі белсенділігі дәрежесі (компенсирленген, суб- немесе декомпенсирленеген), пародонт жағдайы және оның зақымдалу тереңдігі; сауыт гипоплазиясы анықталған болса түбірлердің жағдайын сипаттау; емделген, ұлпасы алынған тістер бар болса сүйектегі деструкциялық өзгерістердің болуын және тұрақты тістерге жайылу дәрежесін белгілеу.

Осы кешенді зерттеулер негізінде дәрігер ортодонт әр науқастың стоматологиялық статусын анықтап, терапиялық емдеу жоспарын түзеді. Ортодонтиялық аппараттар қолдану кезінде стоматологиялық аурулар асқынып кетуі мүмкін, сол себепті тіс-жақсүйегі жүйесі аномалияларымен ауыратын науқастардың емдеу жоспарына ауыз қуысын сауықтыру шаралары қосылады: гигиена, пародонт ауруларын емдеу, реминералдаушы терапия, және де ауыз қуысы мен ортодонтиялық аппараттарды күту туралы ұсыныстар.

Қорытынды

Сонымен қатар ағза реактивтілігін жоғарылататын заттар тағайындалады: витаминотерапия, физикалық жаттығулар, таза ауада серуендеу, дұрыс тамақтану. Шайнауды қалпына келтіру үшін қатты тағамдар пайдалану

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

- Терапиялық стоматология. Мезгілбаева Д. М..
- Терапиялық стоматология. Мирзаева Д.О. Түркістан-2018.
- Тіс ауруларын алдын алу.
- Интернет парақшалары.